

Lähtettäjä / Avsändare
 SUOMEN RIISTAKESKUS
 Sompiontie 1
 00730 HELSINKI
 029 431 2001

PÄÄTÖS

<i>Pvm</i>	<i>Nro</i>
07.09.2022	2022-1-000-26529-3

Vastaanottaja / Mottagare
 Erkki Penttinen
 Teerenkuja 5
 45740 Kuusankoski
 Suomi

POIKKEUSLUPA RIISTANISÄKKÄILLE

Hakija Erkki Penttinen

HAKEMUS

Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Haettava lupa voimassa 1 vuotta

Eläinlaji ja lupamäärä:

villisika 600 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:

villisika 1.8.2022 - 31.7.2023

Hakemusalue:

Pinta-ala 1 ha

Alueen sanallinen määrittely Riistakeskus Kaakkois- Suomen alue = SML:n Kymen Piiri ry:nj toiminta-alue

Poikkeusperusteet:

VILLISIKA

Haen poikkeuslupaa ML 41 c §:n mukaisesti:

- luonnonvaraisen kasvuston säilyttämiseksi
- luonnonvaraisen eläimistön säilyttämiseksi
- viljelmille aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi
- karjankasvatukselle aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi
- metsätaloudelle aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi
- riistataloudelle aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi
- muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle
- näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi

Kielletyt menetelmät:

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä koskevista kielloista seuraavasti: yötähtäinlaitteet ja kiikarit

Liitteet

- hakemus 2022.pdf

- kaatotiedot.pdf
- poikkeuslupa tiedot.pdf
- bf2.jpg
- kuva.pdf

Hakemuksen perustelut

Syy siitä, miksi mm. kielletyt pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät ovat tarpeen:

- villisika: Villisika kannan kasvu Suomessa jatkuu tehostetuista toimenpiteistä metsästyksen osalta huolimatta. Kymen alue 2018 Omariista ilmoitusten mukaan 2018; 513 Kpl, 2019; 481 kpl, 2020; 705 kpl, 2021; 867 kpl. vastaavat luvut koko maa 2018; 908kpl, 2019; 863 kpl, 2020; 1212 kpl, 2021; 1444 kpl. Kahden viimeisen vuoden kasvulukujen mukaan kannan kasvu on, yli 20%:n luokkaa, parin prosentin tarkkuudella yhtä suuri Kaakkois- Suomen ja koko Suomen alueella edellyttäen että ilmoitusaktiivisuus on molemmissa sama. Syitä kannan kasvun pysähtymiselle ei ole näkyvissä, vaan tiedot ja kokemukset muualta kertovat sen tosiasian, että villisikakanta kasvaa kiihtyvällä nopeudella kannan lisääntyessä, vuosittain vaihtelevasta kasvumäärästä huolimatta. Ruokintapaikkojen valonkäytön sallimisella on saatu kasvulle viivettä Kaakkois-Suomen tehostetun toiminnan avulla. Villisika kuitenkin oppi varsin nopeasti väistämään valaistut rakennetut ruokintapaikat ja muuttamaan ruokailupaikkojaan entistä enemmän viljelyksille. Yötähtäinlaitteiden käytön avulla on saatu vahinkokohteisiin lisätehoa vahinkojen ennalta ehkäisyyn ja kannanhallintaan. Lupa osallistujien toimesta määrällisesti rajatun käyttäjämäärän myötä saatiin seurantatietojen avulla koottua kokemusperäistä tietoa elinkeino ja viljelysvahinkojen ennalta ehkäisemiseksi sekä villisian liikkeisiin liittyen, jota tietoa on hyödynnetty ja vahvistettu myös LUKE:n tutkimustoiminnassa pantojen avulla. Elinkeinotoiminnan ja metsä vahinkojen kannalta yötähtäinlaitteiden käytön salliminen, vahinkojen ennalta ehkäisyyn, oli tuloksellisin ja merkittävin toimenpide, jolla voitiin kannansäätelyn lisäksi uusissa ja muuttuvissa kohteissa puuttua tehokkaasti vahinkojen ennalta ehkäisemiseen öisin liikkuvan villisian osalta. Maatalouden nykytilan kannattavuuden ja omavaraisuuden, sekä yleismaailmallisen poliittisen tilanteen huomioiden on ensiarvoisen tärkeää, että riistan osalta ei luoda ylimääräisiä kustannuspaineita kotimaiselle ruoka tuotannolle, kun nämä vahingot on mahdollisuus ennalta ehkäistä viljelyksillä ja metsässä.

Valtakunnan päämedian virittämä keskustelu HS Viikko 25/2022 A 37 toisen riistalajin osalta yhteiskuntavastuun kannon puutteesta, metsästäjän oman edun tavoittelun sijaan, luo villisian osalta sen kannan kasvun nopeuden ansiosta nykyisen ravintotilanteen ja ilmastollisen kehityksen kautta painetta käyttää kaikki tarvittavat keinot kannan kasvun ja vahinkojen ennalta ehkäisyn osalta, jotta ainutlaatuinen Suomalainen metsästykskulttuuri säilyttää arvostuksensa ja kehittyy myös yhteiskunnallisen yhteistyön osalta yleistä ilmapiiriä tyydyttävämmäksi. Käytännössä lauman vierailu viljelyksillä estää viljan korjaamisen laatuaan vastaavaksi siihen sekoittuneen multa ja muun materiaalin vuoksi, jonka villisika on aiheuttanut. Näin menetykset ovat silmämääräisiä arvioita suuremmat kaikissa kohteissa jälkikäteen todettuna. Villisian aiheuttamia vahinkoja ei korvata, joten ne ovat toteuduttuaan suoraa tulonmenetystä elinkeinonharjoittajalla.

Viljan osalta laatu vaatimukset ovat erikoistuneet ja korkealla tasolla, joten haluttu laatuluokitus voidaan hyvinkin pienillä epäpuhtauksilla tuhota. Loukkupyynti osana pyyntoimintaa on tuonut onnistumisia, mutta yksi epäonnistuminen portin sulkemisen/laukeamisen osalta tekee loukusta

jatkossa saman lauman osalta pyyntiin soveltumattoman. Ulkopuolella liikutaan mutta sisälle ei mennä.

Lisäksi aikuinen sika poistuu loukusta 120 cm korkean aidan yli varsin ketterästi saatuaan etujalkansa ponnistettua vanerin reunaan ja heivaamalla itsensä ylös. Loukkupyynnin kehittelyn suurin ongelma on ollut kasvatolosuhteista tuodut mallit ja verkko materiaalit luontoon villiä lajia pyytämään, joten niillä ei tulosta syntynyt pyynnin osalta. Isot tarhamalliset pyyntitarhat eivät villisikoja houkuttele, vaan hyvinkin pienikokoinen, kiinteäseinäinen loukku on myös LUKE:n pantatutkimuksessa osoittautunut tehokkaasi pyyntivälineeksi. Loukun sijoittamien vaatii osaamista; sen paikka on sikojen käyttämän kulkureitin varrella. Pyyntimenetelmä vaatii edelleen kehittelyä. Loukku ei kuitenkaan viljelystä suojele, koska villisian saapuminen ruokinnalle vaihtelee tuuli ja ilmanvirtaus olosuhteiden mukaan, joten ainoa vaihtoehto on liikkuva yötähtäinlaitteilla varustettu metsästäjä, joka pystyy vahingot ennalta ehkäisemään viljelysten osalta. Onnistunut kaato paikalla merkitsee aina pidempiaikaista taukoa ainakin saman lauman osalta kyseisellä paikalla. Tältä osin kaadoista kerätyn tiedon avulla uutta saadaan tietoa palvelemaan metsästyksen onnistumista Paitsi viljan osalta myös tuorehunan korjuusta tulee mahdollista mullan ntakia, kun sikalauma on kaivanut pellossa.

Merkittävää on, että villisian aiheuttamat vahingot maataloudelle eivät ole korvattavia vahinkoja, siten ne eivät kuulu virallisen tarkastustoiminnan piiriin vaan ovat pelkästään ilmoitettuja vahinkoja ilman tarkastusvelvollisuutta tai lausuntojen antajien jäävyksiä vahinkojen osalta. Tällöin on mahdollista, että ilman yhteiskuntavastuuta lupia haetaan vain kaupallisiin metsästyksellisiin tarkoituksiin ilman vastuunkantoa riistavahinkojen osalta.

Yksittäiset vahinkoperusteiset poikkeusluvut eivät ole järjestäytyneen seuratoiminnan valvonnassa, vaan viranomaisten valvonnassa, jolloin, kun poikkeusluvun edellytysten koordinointi on epäselvää ja samoja vahinkoja voidaan, jos paikalla havaitaan muita riistaeläinten vahinkoja, käyttää myös korvausten saamiseksi, lajien osalta, jotka kuuluvat korvausvelvollisuuden piiriin havaittujen vahinkojen osalta. Jotta epäselvyyttä vahingoista ei syntyisi on villisian osalta ainoa vaihtoehto vahinkojen ennalta ehkäisy, jolla estetään vahinkojen syntyminen ja ristiriidat ja epäselvyydet korvauksiin liittyen. Lisäksi poikkeusluvun valvonta tulee olla riittävän hyvin organisoitu ja valvottu, jotta vastuullisuus poikkeusluvun käyttäjän osalta pystytään käytännössä toteamaan.

Riistantutkimus on Suomessa maailman huipulla ja sitä tukevat metsästyks ja metsästäjien keräämät tiedot perustana tutkimustiedon onnistumiselle. Uudemman haasteellisen lajin villisika osalta on erittäin tärkeää, että metsästyksen avulla saatava tieto erityisosaamisineen saadaan tallennettua ja siten laajemman harrastajakunnan käyttöön jatkossa kannan hallinnan tueksi. Poikkeusluvun osalta on ensiarvoisen tärkeää että saadaan tilastotietoa sen merkityksestä ja vaikutuksista, jotta vastaava mahdollisuutta voidaan käyttää tulevaisuudessakin, kun metsästäjän henkilökohtaisen taitotason heikentyessä riistakantojen hallinta on entistä enemmän teknisten ratkaisujen.

Nykyisen villisikasaaliin tekee hyvin pieni metsästäjien joukko, joilla osaaminen ja tekniikka on jo hallussa, mutta villisian kannan kasvu potentiaalin huomioiden, tarve metsästyksen tehostamiseksi sekä volyymin että tekniikan osalta kasvaa edelleen.

Harkinnan varaisen yötähtäinlaitteiden käyttöluvan tulee olla sen käytön osalta valvottua ja kontrolloitua siten että sen avulla toteutetaan yhteisiä hyväksytyjä tavoitteita ASF:n tulon ehkäiseminen villin kannan kautta ja sitä kautta mittavan kansantaloudellisen, satojen miljoonien tappioiden

syntyminen.

Ennen kaikkea on kysymys maaseudun elinkeinotoiminnan osalta ehkäistä ennalta syntyvät tappiot villisian aiheuttamien vahinkojen osalta. Maailman poliittisen tilanteen ja maatalouden kustannuspaineiden ohella ei ole järkevää syytä villisian avulla alas ajaa kotimaisen ruokatuotannon volyyymia, kun keinoja villisian aiheuttamien viljelyvahinkojen ennalta ehkäisyyn on olemassa.

Harkinnanvaraisten lupien osalta niiden tulee olla valvottavissa riittävän seurannan myötä. Luvat eivät myöskään saa aiheuttaa ongelmia järjestäytyneelle, seuratoiminnan kautta johdetulle metsästykselle, joka viime kädessä toimii maanomistajan ja elinkeinonharjoittajan kanssa yhteistyössä yhteisten kokonaisvaltaisten yhteiskunnallisten tavoitteiden osalta villisian metsästyksen liittyen.

Vahinkoperusteella myönnettyyn lupaan liittyvä näytön ja valvonnan puute johtaa järjestäytyneen metsästyssuratoiminnan osalta epätoivottuun kehitykseen ja yhteistyön heikentämiseen, kun esitettyjen vahinkojen avulla alueita irtisanotaan metsästyssuralta ja niille on muodostettu oma villisian metsästyksiin, jonka osalta tavoitteet kannan säätelyn ja elinkeinotuhojen osalta voivat olla juuri päinvastaisia.

LUKE:n villisikojen panta tutkimukseen liittyvän tiedon avulla tulee esille se tosiasia, että hyvinkin pienimuotoiset näin muodostetut alueet synnyttävät lisääntyvässä määrin vahinkoja myös niiden lähialueilla.

Poikkeuslupien ei siten tule olla tukemassa järjestäytyneen toimintamallin alasajoa villisian metsästyksessä, koska metsästyksen yhteiskunnallinen hyväksyttävyys perustuu lakien ja asetusten ohjaamaan yhteistoimintamalliin ja yhteisten tavoitteiden noudattamiseen.

Poikkeuslupan lupaehdojen ja lainmukainen käyttö varmistuu järjestäytyneen seuratoiminnan kautta Kymen Piirin valvonnan alaisuudessa. Valvonta on tärkeää siksi että supikoiran osalta vastaavan yötähtäin laitteen käyttö on sallittua, jolloin yksittäisen metsästyksen valvonta, seuratoiminnan ulkopuolella tulee ongelmaksi.

Tämä ongelma korostuu erityisesti, kun metsästyksen epäonnistuu ja tulee haavoittunut villisika. Kun yhteys seuratoimintaan puuttuu, jäljityksen osalta syntyy ongelmia ja haavoittunut eläin, villisika, joka on haavikkona, on erittäin vaarallinen, siirtyy kontrolloimattomana alueille, joilla siitä ei ole tietoa ja se saattaa siten aiheuttaa vahinkoja hyökkäyksillään.

On lisäksi epävarmaa ilmoittaako järjestäytyneestä toiminnasta irtautunut henkilö haavikostaan 112, SRVA toimenpiteitä varten, joka kasvattaa riskejä tapahtumaan liittyvässä ympäristössä. Huolimatta tekijän vastuuttomuudesta mahdollinen kritiikki kohdistuu joka tapauksessa negatiivisissa tapauksissa aina koko harrastajakuntaan.

Poikkeuslupan tulisi olla olemassa olevaa järjestäytyntä metsästyssuratoimintaa tukevaa, ei sitä hajottavaa, tai hallitusta järjestäytymisestä irtiottoihin tukevaa toimintaa, kun luvalla kaikissa tapauksissa tuetaan vahinkojen ennalta ehkäisemistä mittavien taloudellisten kansantalouden menetysten ja merkittävien maaseudun elinkeinotoiminnan vahinkokehityksen osalta. Metsästyksen on osa, ja käytännön suorittaja kokonaisvaltaisen tavoite asetannan osalta.

Harkinnanvaraisen luvan avulla tehtävän metsästyksen tulee olla kontrolloitua, valvottua ja tietoa tuottavaa, jotta sen hyödyt ja oikeutus on todistettavissa tarvittaessa. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista ohjattua seuranta metsästyksen osalta lakisääteisen kaato ilmoituksen lisäksi. Metsästyksen liittyvän raportoinnin avulla saadaan uutta tietoa metsästyksen liittyen ja samalla metsästyksen saadaan säilytettyä järjestäytyneen seuratoiminnan yhteydessä hallittuna ja valvottuna toimintana edelleen kehitettäväksi. Tähän toimintaan on valmis

seurantamalli ja käytäntö olemassa SML:n Kymen piirin toimesta, joka siten vastaa luvan käytöstä sen edellyttämien perusteiden pohjalta ilman yksilö kohtaisia poikkeavia tavoitteita metsästyksen liittyen.

Käytännössä luvan käyttäjä sitoutuu noudattamaan ohjeita: (liite 1>)

Metsästyksen osalta hän kirjaa tiedot tietokantaan:

<https://www.villisiankantakirja.fi/> (Liite 2)

Muu raportointi lupaehtojen mukaan.

Tulevaisuus on haasteellinen, etenkin kun villisika kanta kasvaa alueilla, Kymen Piirin ulkopuolella, jossa järjestäytymisaste seuratoiminnan ja asenteen osalta vaihtelevat ja siten vastuunkanto elinkeinojen vahinkokehitykseen ei ole avainasemassa. Kun villisikakannan kasvua halutaan kontrolloida riittävällä volyyymilla, se kuten katomäärien kasvuluvuista näkyy, tehdään tihentymä ja alueilla jatkossa tehostettujen toimenpiteiden kautta ja siten hidastetaan kannan kasvua ja elinkeinoriskejä koko maan osalta.

EU alueella metsävahingot kuusimetsissä ovat katastrofaaliset. Meillä Suomessa tehdyt havainnot tukevat vastaavaa kehitysnäkymää, mutta ovat toistaiseksi tarkempaa tutkimusta vailla ja pelkästään metsästäjien havaintojen avulla todettavissa, eivät tutkimus tai viranomaistietoja. EU alueelta vastaavaa tietoa löytyy useita tutkimuksia ja tuhansia sivuja. Missään päin maailmaa ei ole näyttöä, että villisian kannan hallinta olisi metsästyksen avulla onnistunut. On jouduttu esim. ASF:n uhkan vuoksi Saksassa turvautumaan yhteisillä verovaroilla, lähes 10 miljoonan EU:n tukemiin aitahankkeisiin.

Suomessa meillä on mahdollisuus toistaiseksi tehdä ainutlaatuista työtä ja hoitaa villisikakannan hallinta metsästyksellisin keinoin. Tämän tuloksen saavuttamiseksi vaaditaan kuitenkin paljon uutta osaamista ja asenteiden korjaamista ja ennen kaikkea yhteistyötä viranomaisten, elinkeinoelämän ja metsästäjien välillä. Avainasemassa on metsästäjän, joka viime kädessä toimii, osaaminen ja asenne.

Mikäli kaikki eivät ole tukemassa yhteisiä tavoitteita on toiminta muidenkin osalta vajaatehoista. Elinkeinoelämän ja metsästäjien yhteistyö toimii ja kehittyy, koska ne ovat omalla päätöksenteolla ohjattavissa. Tukea tälle työlle tulee saada myös viranomaisten toimesta, kun kansantalouden etuja halutaan ylläpitää ja edistää metsästysharrastuksen ohessa.

Kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi on vaikeaa ilman riittävää tietoa ja tutkimusta. Tutkimusta varten tarvittava tieto taas tulee perustua kokemusperäiseen tietoon kentältä, todellisista olosuhteista, jotta oikeita arvioita voidaan rakentaa. Oppi, jota on tarjottu hirvieläinten osalta, joilla lisääntymisvolyyymi on minimaalinen villisikaan verrattuna, ei ole 50 vuodessa vielä mennyt täysin perille, joten työtä on runsaasti tiedossa metsästysosaamisen ja asenteiden parissa.

Puheiden ja tekemisen yhteys ei ole tasapainossa, sillä erittäin pieni joukko kaataa valtaosan villisioista, mutta valtaisa määrä unelmoi ja puhuu kaadoista, on tosiasia, joka toistuu kaikissa riistalajeissa.

Kohde, villisika, on joka tapauksessa osoittanut olevansa nautaeläimiä haastavampi ja älykkäämpi vastustaja ja saalistettava.

Paljon kehitystä on tapahtunut ja uudenlaisia yhteistyömalleja on syntynyt villisianmetsästyksen yhteyteen, mutta ilman ennakkoluulotonta toiminnan kehittämistä edelleen ei takuuta halutusta lopputuloksesta ole.

Suomalaista eräperinnettä edustavan metsästysseuran maanvuokraajana ja seurojen edunvalvojan piirin toiminnan jatkuvuuden edellytys on, ettei elinkeinonharjoittajalle synny tuhansien eurojen tappioita villisikaan osalta, vaan toimintamalli on yhteinen metsästystä tukeva ja vahingot minimoiva.

Tämä malli luotiin piirimme toimesta jo -70 luvulla hirvien osalta silloinkin

rajalla tapahtuvan muuton ongelmien myötä.

Maailmanlaajuisesti on tiedossa, että metsästämillä villisiat ei ole loppumassa eikä ASF helpottamassa missään päin maailmaa mittavista taloudellisista uhrauksista huolimatta. Meillä asiaa hoitaa toistaiseksi vapaaehtoisuuteen perustuva järjestäytynyt harrastajakunta, jonka motivaation säilyttäminen ja ennen kaikkea saaliin saaminen villisian osalta tulee turvata kansataloudellekin edullisena, ja tuottoisena toimintana kalliiden laite - ja väline investointien kautta syntyvien verotulojen toimesta.

Metsästyksessä metsästäjän ammattitaito sukupuoleen katsomatta on avainasemassa. Osaava metsästäjä edustaa Suomalaista eräperinnettä, joka hakee saaliin metsästä.

Harrastelija viettää kymmeniä tunteja kopissa toivoen ja uskoen että vielä joskus onnistaa muukin kuin kotoa pois olo.

Kymen piirin metsästysseuratoiminnan kattava järjestäytymisaste on mahdollistanut metsästyksen kehittämisen ja ongelmien ratkaisun villisian metsästyksen osalta tukemaan yhteisiä elinkeinoelämän ja kansatalouden tavoitteita.

Kehitystä metsästyksen tehon säilyttämiseksi voidaan jatkaa, mikäli tehty päätöksenteko antaa paikalliselle järjestäytyneelle ja johdetulle toiminnalle mahdollisuudet ohjata toimintaa ja kerätä siihen liittyvää tietoa kehittämisen tueksi.

Monet yksittäiset ratkaisut poikkeuslupien osalta luovat alueelle kontrolloimattoman tilanteen, joka alas ajaa sekä yhteiset tavoitteet villisian metsästyksen liittyen, että rappeuttaa korkeaa seuratoiminnan tasoa, joka oikein ohjattuna on toistaiseksi paras lähtökohta onnistumiselle

ASF- tauti, toimitaanko ennakkoon, vai vasta kun tauti on Suomessa. Meillä metsästäjillä asia on selvyys ja torjunnan tulokset olemassa esim. Rabieksen osalta Kymen alueella.

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta tai muusta perusteesta

Vahingon suuruus:

- villisika: 10000000 €

Selvitys vahingosta:

- villisika: 2021 villisika tuhosi viljelmiä satamäärin villisika laumojen toimesta. Vahingoista koottu satoja kuvia. Pimeällä liikkuvan villisian metsästyksessä ei mahdollista viljelyksillä ei mahdollista ilman yötähtäinlaitteita. Muut hätyyttämistoimet lyhytkestoisia, eivät tehokkaita vain onnistunut villisian kaato pitää lauman poissa viljelykseltä pidemmän aikaa.

Keino tai toimenpide:

- villisika: Ruokintapaikat ja valaistut ruokintapaikat

Loukut

Koirametsästys

karkotus äänilaitteilla tai miesvoimin

Toimenpiteen vaikutukset:

- villisika: Villisika väistelee ja ruokailee viljelyksillä niin kauan kuin satoa riittää.

Loukut paikallisia pyydyksiä kulkureiteillä ei vaikutusta vahinkojen estoon viljelyksillä

Koirametsästys ei rajaseudulla mahdollista

Miesvoimin tehty karkotus vain hetkellinen ja paluu paikalle Villisian osalta karkoituksen poistuttua. Äänilaitteisiin tottuu muutaman yös aikana,

eikä enää niitä väistä.

Poikkeusluvan kohteena olevan eläinlajin kannan tila ja käyttäytyminen alueella:

Yksilömäärä:

- villisika: 600

Kuvaus käyttäytymisestä:

- villisika: Kymen alue 2018 Omariista ilmoitusten mukaan 2018; 513 Kpl, 2019; 481 kpl, 2020; 705 kpl, 2021; 867 kpl. vastaavat luvut koko maa 2018; 908kpl, 2019; 863 kpl, 2020; 1212 kpl, 2021; 1444 kpl. Kahden viimeisen vuoden kasvulukujen mukaan kannan kasvu on, yli 20%:n luokkaa. Kaikkialla maailmassa villisikakanta vahvassa kasvussa toimenpiteistä huolimatta. Ilmatollinen muutos tukee kannan kasvua. Muuttoliikkeellä Venäjältä vahva vaikutus kannan kasvuun. Villisikakaatoja jo koko Suomen alueella.

Välitoimenpiteet

22.8.2022 Lausuntopyyntö, Sähköposti

Suomen riistakeskus pyysi Ruokavirastolta lausuntoa metsästyslain 41 c §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee yöttäinlaitteiden ja kiikarien käytön sallimista villisian metsästyksessä Kaakkois-Suomen riistakeskuksen alueella 31.7.2023 asti.

26.8.2022 Lausunto, Sähköposti

Ruokavirasto antoi lausunnon hakemukseen.

6.9.2022 Selvitys, Puhelin

Hakijalta pyydettiin kartta hakemusalueesta.

6.9.2022 Vastaus, Sähköposti

Hakija toimitti hakemusalueen kartan sähköpostitse.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:

Villisika   600 kpl   7.9.2022 - 31.7.2023

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 c §:n 4 kohta: näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi

Hakijalle myönnetään lupa metsästyslain 33 §:n 1 momentin 4 kohdan tarkoittamien yöammuntaa varten tarkoitettujen tähtäyslaitteiden käyttämiseen villisian metsästyksessä. Menetelmäpoikkeusta voidaan käyttää enintään 600 villisian tappamiseen.

Poikkeuslupa-alue

Päätöksen karttaliitteessä (liite1) kuvattu Suomen Metsästäjäliiton Kymen piiri r.y.:n toiminta-alue, pois lukien liitteen 2 ja liitteen 3 alueet.

Poikkeuslupa on voimassa 7.9.2022-31.7.2023, paitsi liitteen 4 alueella lupa on voimassa 14.12.2022-31.7.2023, liitteen 5 alueella lupa on voimassa 11.10.2022-31.7.2023, Joutsenon riistanhoitoyhdistyksen alueen valtatie 6:n ja valtakunnan rajan välille rajoittuvalla alueella lupa on voimassa 1.11.2022-31.7.2023 ja Parikkalan kunnan alueella valtatie 6:n ja valtakunnan rajan välille rajoittuvalla alueella lupa on voimassa 11.9.2022-

31.7.2023.

Ehdot

Poikkeusluvan käyttämiseen on oltava kyseeseen tulevan maanomistajan lupa.

Tämän poikkeusluvan nojalla voidaan pyydystää enintään päätöskohdan mukainen määrä villisikoja siltä osin, kun se on välttämätöntä eläintautien (ASF) ehkäisemiseksi edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeuslupaa voidaan käyttää ainoastaan päätöskohdan mukaisella rajauksella.

Villisikanaaraan, jota alle vuoden ikäinen jälkeläinen seuraa, ampuminen on kielletty 1.3.-31.7. välisenä aikana.

Ihmisen perustamien ravintoon tai hajuun perustuvien houkuttimien käyttö on kielletty metsästettäessä villisikoja pelloilta, joilla kasvatetaan ravintoa ihmisille tai tuotantoeläimille.

Poikkeusluvan käyttötarkoituksen vuoksi lupaa ei saa käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa poikkeusluvan, jos poikkeusluvan käytössä rikotaan metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle poikkeusluvan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta. Saalisilmoitus tulee tehdä poikkeusluvan voimassaolon päätyttyä seitsemän vuorokauden kuluessa. Jos poikkeuslupa on myönnetty vuotta pidemmäksi ajaksi, ilmoitus on tehtävä kunkin kalenterivuoden päätyttyä seitsemän vuorokauden kuluessa.

Saalisilmoituksessa on mainittava tämän poikkeusluvan numero, tapettujen eläinten määrä ja sukupuoli, pyyntiaika sekä pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Saalisilmoitus sekä siihen liittyvä erikseen annettava metsästyksen päättymisilmoitus kuluneen poikkeuslupavuoden osalta tehdään Oma riista -palvelun kautta. Ohje Oma riista -palvelun käyttöön löytyy osoitteesta: <http://riista.fi/riistahallinto/sahkoinen-asiointi/>. Jos tämä ei ole mahdollista, niin saalisilmoitus voidaan tehdä toimittamalla saalisilmoituslomake postitse (Suomen riistakeskus, LH-kirjaamo, Sompiontie 1, 00730 Helsinki) tai sähköpostitse (saaliit@riista.fi) Suomen riistakeskukselle.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, jos poikkeusluvan myöntöedellytys ei ole enää voimassa. Ilmoituksen seurauksena poikkeusluvan voimassaolo lakkaa.

Poikkeuslupa-alueeseen kuuluvalla rajavyöhykkeellä voidaan metsästää Kaakkois-Suomen rajavartioston erikseen määrittelemillä ehdoilla.

Eläinten tappamisen ohella on pidettävä yllä ennaltaehkäisevien keinojen ja karkotuskeinojen käyttöä.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään. Lisäksi on noudatettava, mitä muussa lainsäädännössä säädetään taikka viranomaisten antamissa päätöksissä tai määräyksissä määrätään sekä niitä yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia ehtoja, jotka on asetettu luvansaajan aluetta koskeviin metsästysoikeuksiin tai -lupiin.

Poikkeusluvan saaja tai luvan käyttäjä on täydessä vastuussa toiminnan organisoimisesta, toiminnasta aiheutuvista kustannuksista ja itselle sekä muille osapuolille mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Kopio poikkeuslupapäätöksestä on pidettävä mukana poikkeusluvan nojalla tapahtuvassa pyynnissä ja pyydetäessä esitettävä metsästyksen valvontaan oikeutetuille henkilöille.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset

Metsästysasetuksen 25 § (23.5.2019/703) mukaan villisian naaras, jota saman vuoden jälkeläinen seuraa, on rauhoitettu maaliskuun 1 päivästä heinäkuun 31 päivään

Metsästyslain 41 §:n mukaisesti Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a - 41 c §:ssä säädetyn edellytyksin.

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädetyn edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen.

Metsästyksessä on kielletty metsästyslain 33 §:n pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan mm. seuraavien pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttö: 4) yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä koskevista kielloista.

Metsästyslain 41 c §:n mukaisesti, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, muita kuin 41 a §:ssä tarkoitettuja riistanisäkkäitä koskeva 41 §:n mukainen poikkeuslupa voidaan myöntää:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, riistataloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Valtioneuvoston asetuksen metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista (452/2013) 1§:n mukaan metsästyslain (615/1993) 41 §:ssä tarkoitettua

poikkeuslupaa koskevassa hakemuksessa on mainittava poikkeusluvan kohteena oleva eläinlaji sekä eläinlajin pyydystettävien yksilöiden määrä, jos kyseessä on tietyn yksilön tai tiettyjen yksilöiden pyydystämisen tai tappaminen.

Jos hakemus koskee poikkeuslupaa kiellettyjen pyyntivälineiden tai pyyntimenetelmien käyttöön, hakijan on esitettävä hakemuksessaan syy, jonka vuoksi pyynnissä tarvitaan kiellettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää. Hakemus kielletyn pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käyttämiseen voidaan käsitellä yhdessä eläimen pyydystämistä tai tappamista koskevan poikkeusluvan kanssa.

Edelleen kyseisen asetuksen 2 §:ssä säädetään poikkeusluvan edellytysten arvioinnista, että: Suomen riistakeskuksen on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 - 3 kohdassa, 41 b §:n 1 momentin 1 - 4 kohdassa, 41 c §:n 1 - 3 kohdassa ja 41 d §:ssä säädettyjä poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä:

- 1) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko valtakunnassa;
- 2) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella;
- 3) tarvittaessa viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen;
- 4) toimenpiteet, jotka poikkeusluvan sijasta voitaisiin toteuttaa.

Asetuksen (452/2013) 4 §:ssä säännellään riistaeläintä koskevan poikkeusluvan myöntämisestä ja lupamääräyksistä: 1 momentin mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jollametsästyslain 41 a - 41 d §:ssä säädetty poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Asetuksen (452/2013), 5 §, Poikkeusluvan voimassaoloaika: Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin nojalla myönnetty ahman, ilveksen, karhun, saukon tai suden tappamista koskeva poikkeuslupa on voimassa enintään 21 vuorokautta. Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut poikkeusluvut ovat voimassa määräajan, jonka on vastattava poikkeusluvan tarkoitusta ja joka voi olla enintään viisi vuotta. Poikkeuslupa voidaan myöntää vuotta pidemmäksi ajaksi vain:

- 1) pysyvästi perustetulle kohteelle;
- 2) eläimistön suojelemisen perusteella;
- 3) tutkimusperusteella; tai
- 4) luonnonhoitohankkeen yhteydessä.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, jos vuotta pidemmäksi ajaksi myönnetyn poikkeusluvan myöntämisedellytys ei ole enää voimassa. Ilmoituksen seurauksena poikkeusluvan voimassaolo lakkaa. Ilmoitukseen on liitettävä 7 §:ssä tarkoitettu saalisilmoitus vielä ilmoittamatta olevalta kalenterivuodelta.

Asetuksen (452/2013) 7 § Poikkeuslupaan liittyvä saaliin ilmoittamisvelvollisuus: Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille ahman, ilveksen, karhun, saukon ja suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä. Muun kuin 1

momentissa tarkoitettun pyynnin tuloksesta on ilmoitettava poikkeusluvan voimassaolon päätyttyä seitsemän vuorokauden kuluessa. Jos poikkeuslupa on myönnetty vuotta pidemmäksi ajaksi, ilmoitus on tehtävä kunkin kalenterivuoden päätyttyä seitsemän vuorokauden kuluessa.

Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle 1 momentissa tarkoitettujen lajien osalta saalistiedot kuukausittain. Muiden lajien osalta tiedot on toimitettava kalenterivuositain.

Villisikakannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko valtakunnassa

Luonnonvarakeskuksen (Luke) mukaan villisika on levittäytynyt itärajan kautta Suomeen. Suomessa villisika ei ole vieraslajilistalla, vaan se on tulokaslaji, joka levittäytyy omin voimin. Nykyisin lajilla on vakiintunut lisääntyvä kanta Suomessa. Levittäytyminen on tehostunut edelleen leudontuvan ilmaston myötä, sillä villisika ei pärjää arktisissa olosuhteissa. Lisäksi ruokinta on suurella todennäköisyydellä edesauttanut kannan kasvua ja levittäytymistä. Lajin leviäminen ja runsastuminen nähdään haitallisena erityisesti vahinko- ja tautiriskien näkökulmista. Luonnonvarakeskuksen mukaan villisika on maailmanlaajuisesti maatalouden haitallisimpi nisäkästuholaisia. Käytäntö on osoittanut, että villisiat voivat aiheuttaa merkittävää vahinkoa maataloudelle, etsiessään ravintoa viljelyiltä pelloilta.

Luke:n mukaan Suomessa oli tammikuussa 2022 keskimäärin 3 106 villisikaa. Kanta-arvion todennäköisyysväli (90 %) on 2 161–4 540 yksilöä. Arvion perusteella Suomen villisikakannan kasvutrendi on nyt pysynyt vakaana edellisvuoden kanta-arvioon verrattuna. Keskeinen tekijä villisikakannan kasvun hallinnassa on ollut metsästys. Suomessa metsästettiin vuonna 2021 yhteensä 1 444 villisikaa. Saalismäärä on suurin kuusivuotisen tarkastelujakson aikana.

Villisikojen alueellinen levinneisyys Suomessa on pysynyt suhteellisen vakaana ja villisikoja on edelleen eniten itäisen Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen alueilla. Tiheimpiä esiintymisalueita Suomessa ovat edelleen Kaakkois-Suomen rajaseutu ja Itäisen Uudenmaan rannikkoalueet. Hakemusalue kuuluu näin ollen Suomen tiheimmän villisikakannan alueeseen.

Villisian käyttäytyminen ja niiden aiheuttamat vahingot hakemusalueella

Hakemusalue käsittää Suomen Metsästäjäliiton Kymen piirin r.y.:n alueen. Alue rajoittuu osittain Suomen ja Venäjän väliseen valtakunnanrajaan. Hakijan havaintojen mukaan villisikakanta kasvaa kiihtyvällä nopeudella vuosittain vaihtelevasta kasvumäärästä huolimatta.

Villisikalaumojen vierailut viljelyksillä estävät viljan korjaamisen laatuaan vastaavaksi siihen sekoittuneen multa ja muun materiaalin vuoksi. Viljan osalta laatuvaatimukset ovat korkealla tasolla, joten haluttu laatuluokitus voidaan hyvinkin pienillä epäpuhtauksilla tuhota. Myös tuorerehun korjuusta tulee mahdotonta mullan takia, kun sikalauma on kaivanut

pellossa.

Villisikojen aiheuttamista vahingoista maa- ja metsätaloudessa ei ole yksityiskohtaisia tietoja, koska vahinkoja ei järjestelmällisesti koota. Vuonna 2021 villisiat tuhosivat hakijan mukaan viljelmiä satamäärin. Villisian aiheuttamia vahinkoja ei korvata, joten ne ovat toteuduttuaan suoraa tulonmenetystä elinkeinonharjoittajalla.

Lisäksi villisiat aiheuttavat hakijan mukaan huomattavan riskin ASF -taudin leviämiseksi Suomeen. Taudin ilmaantuminen aiheuttaisi mittavia kansantaloudellisia tappioita.

Alueella on ollut aikaisemmin vastaavia poikkeuslupia.

Toimenpiteet, jotka poikkeusluvan sijasta voitaisiin toteuttaa

Ruokintapaikkojen valonkäytön sallimisella on saatu kannankasvulle viivettä. Villisika kuitenkin oppi varsin nopeasti väistämään valaistut rakennetut ruokintapaikat ja muuttamaan ruokailupaikkojaan entistä enemmän viljelyksille.

Loukkupyynänti osana pyyntoimintaa on tuonut onnistumisia, mutta yksi epäonnistuminen portin sulkemisen/laukeamisen osalta tekee loukusta jatkossa saman lauman osalta pyyntiin soveltumattoman. Siat liikkuvat ulkopuolella, mutta ne eivät enää mene sisälle. Lisäksi aikuinen sika poistuu loukusta 120 cm korkean aidan yli varsin ketterästi.

Hakijan mukaan pimeällä liikkuvan villisian metsästys ei ole mahdollista viljelyksillä mahdollista ilman yötähtäinlaitteita. Muut hätyyttämistoimet ovat lyhytkestoisia, eivät tehokkaita. Hakijan mukaan vain onnistunut villisian kaato pitää lauman poissa viljelykseltä pidemmän aikaa.

Maa- ja metsätalousministeriö pyysi syksyllä 2018 Luonnonvarakeskusta selvittämään kaavaillun villisika-aidan ekologisia vaikutuksia. 21.12.2018 julkaistussa selvityksessä todettiin, että Itärajalta rakennettava aita ei pystyisi estämään villisian leviämistä Suomeen. Itä-suomalainen vaaramaisema on erittäin haasteellista aidan rakentamiselle ja ylläpidolle. Lisäksi vahvan villisian tehokas ja monipuolinen liikkumiskapasiteetti mahdollistaa aidan ohittamisen tai läpimenon.

Villisian metsästys on mahdollista myös seuruemetsästyksenä käyttäen pysäyttäviä, ajavia tai karkottavia koiria. Koiran käyttö metsästyksessä on mahdotonta rajan läheisyydessä. Vaikka villisiat jäisivät valoisan ajaksi Suomen puolelle rajaa, voivat ne siirtyä ahdistettuna Venäjälle, jolloin myös koirat ajautuvat niiden perässä rajan toiselle puolelle.

Viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen

Suomen riistakeskus pyysi 22.8.2022 Ruokavirastolta lausuntoa poikkeuslupahakemukseen.

Lausuntonaan (26.8.2022) Ruokavirasto toteaa seuraavaa :
"Afrikkalainen sikarutto (ASF) on Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetuksen (EU) 2016/429 (eläinterveyssäännöstö) mukaan A-luokan eläintauti. A-luokan eläintaudit ovat vakavia eläintauteja, jotka pyritään viranomaistoimin välittömästi hävittämään jäsenmaista. Afrikkalainen sikarutto on sikaeläimille tappava verenvuotokuumesairaus, jota ei ole toistaiseksi todettu Suomessa. Taudin Suomeen leviämisen ehkäisemiseen on panostettu erityisen paljon viime vuosina. Tautia vastaan ei ole rokotetta eikä lääkehoitoa, vaan tartunnan saaneet siat joudutaan lopettamaan. Afrikkalainen sikarutto ei tartu ihmisiin.

Afrikkalainen sikarutto leviää ASF-virusta kantavien elävien sikaeläinten, sikaeläinten eritteiden ja raatojen seka saastuneen lihan välityksellä. Tauti voi myös levitä lihaa sisältävien elintarvikkeiden, ruokajätteen ja viruksella saastuneiden tavaroiden kuten ajoneuvojen mukana. Tartunta on monissa maissa levinnyt satojen kilometrien päähän yhtäkkisin harppauksin, jolloin se on siirtynyt ihmisten liikkumisen mukana tavalla tai toisella. Epäiltyjä tartunnan levittäjiä ovat olleet mm. matkustajien tuomat lihaa sisältäneiden elintarvikkeiden tähteet, jotka ovat päätyneet villisikojen syötäväiksi. Afrikkalaista sikaruttoa esiintyy tällä hetkellä useissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa Suomen lähistöllä (Viro, Latvia, Liettua, Puola) ja EU:n ulkopuolella mm. Venäjällä. Kuluneena kesänä tartunnat ovat levinneet huolestuttavasti myös mm. Saksassa ja Italiassa. Luonnonvaraisista villisioista tartunta leviää myös usein sikaloihin. Kun tartunta on kerran tullut villisikapopulaatioon, sen hävittäminen on hyvin vaikeaa ja vie pitkän aikaa, helposti vuosia. Tartunnan kitkemiseen pyritään metsästyksen, aitaamisen ja muiden taudinvastustuskeinojen avulla.

Taudin esiintyminen Suomessa vahingoittaisi vakavasti koko maan sikatuotantoa, koska vaikutukset ulottuisivat laajalle. Siksi taudin maahantulon tehokas estäminen on tärkeää. Tartunnan toteamisella olisi merkittäviä vaikutuksia sianlihan ja sianlihatuotteiden kansainväliseen kauppaan, sillä taudinpurkaus voi aiheuttaa kaupan keskeytymisen pitkäksi aikaa. Taudinpurkauksen vaikutukset eivät rajoitu koskemaan vain yksittäistä sikatilaa, vaan taloudellisia ja muita tappioita aiheutuu myös muille tiloille ja laajasti koko sikaelinkeinolle. Afrikkalaisen sikaruton esiintyminen villisioissa aiheuttaisi lisäksi alueellisia rajoituksia villisikojen metsästyksen sekä mahdollisesti myös muiden riistaeläinten metsästyksen.

Suomen villisikakanta on Luonnonvarakeskuksen tutkimusten mukaan vahvistunut jo usean vuoden ajan ja populaatio näyttää jatkuvasti leviävän uusille alueille maan sisällä. Tiheän kannan alueilta villisiat levittäytyvät Luonnonvarakeskuksen selvitysten mukaan muille alueille. Villisikakannan kasvu näkyy myös Ruokavirastoon toimitettujen villisikanäytteiden vuosittaisen määrän selkeänä kasvuna.

Ruokavirasto on hyvin huolestunut afrikkalaisen sikaruton maahantulon riskistä ja villisikojen kannan kasvusta maassamme. Riski ASF-viruksen maahantuloon on koko maassa, sillä esimerkiksi ihmisten elintarvikkeiden tai tavaroiden mukana kulkeutuva tartunta voi levitä arvaamattomasti minne tahansa, missä on luonnonvaraisia villisikoja.

Luonnonvaraisten villisikojen populaatio tulisi pitää mahdollisimman alhaisena afrikkalaisen sikaruton maahantulon ehkäisemiseksi ja jotta mahdollisessa tartuntatilanteessa tartunnan leviäminen voitaisiin ehkä estää maan sisällä. Ruokavirasto katsoo, että kaikkia eettisesti ja eläinsuojelullisesti hyväksyttäviä keinoja edistää villisikojen metsästystä ja hillitää kannan kasvua tulee käyttää. Pidämme tarpeellisena sallia

yötähtäinlaitteiden ja kiikarien käyttö villisikojen metsästyksessä ja aivan erityisesti kannan tiheimmällä esiintymisalueella Kaakkois-Suomessa. Hämärässä metsästettäessä yötähtäinlaitteen käyttö parantaa myös todennäköisesti osuman laatua ja vähentää näin riistaeläimen karsimystä."

Poikkeuslupa-aika

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan muut kuin suurpetojen tappamista koskevat poikkeusluvut ovat voimassa määräjän, jonka on vastattava poikkeusluvun tarkoitusta ja joka voi olla enintään viisi vuotta.

Poikkeuslupa on myönnetty haetusti 31.7.2023 saakka. Poikkeuslupa on myönnetty alkamaan päätöskohdan mukaisesti, koska se on Suomen riistakeskuksen käsityksen mukaan pantava toimeen välittömästi eläintautien (ASF) ehkäisemiseksi. Suomen riistakeskus katsoo, että myönnetty poikkeuslupa-aika vastaa poikkeusluvun tarkoitusta.

Rajattu alue

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 c §:ssä säädetyt poikkeusluvun myöntämisedellytykset täyttyvät.

Suomen riistakeskus katsoo käytettävissä olevien tietojen perusteella, että poikkeuslupa voidaan myöntää haetulle alueelle kuitenkin siten, että poikkeusluvun mukainen pyynti rajoitetaan päätöskohdan mukaisesti. Suomen riistakeskus katsoo, että rajauksella poikkeuspyynti kohdistuu mahdollisimman hyvin akuuttia ongelmaa aiheuttaviin villisikayksilöihin.

Suomen riistakeskus on asettanut ehdon, että ihmisen perustamien ravintoon tai hajuun perustuvien houkuttimien käyttö on kielletty metsästettäessä villisikoja pelloilta, joilla kasvatetaan ravintoa ihmisille tai tuotantoeläimille. Ehto on asetettu, ettei villisikoja houkuteltaisi kulloinkin ravinnontuotannossa oleville pelloille. Vaikka ravintoon ja hajuun perustuvaa houkuttelua rajoitetaan, villisikoja voisi kuitenkin pyytää poikkeusluvun nojalla myös pelloilta. Ehdon kieltämänä houkuttimena ei siis pidettäisi kyseessä olevilla pelloilla viljeltävää kasvustoa.

Sallitun pyynnin määrä

Hakija on hakenut poikkeuslupaa 600 villisian metsästämiseen. Suomen riistakeskus katsoo, että hakija on mitoittanut hakemansa poikkeuslupamäärän sopivaksi ja riittäväksi hakemuksessa kuvatun ongelman vähentämiseksi.

Loppuyhteenveto

Hakija on hakenut metsästyslain 41 c §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista poikkeuslupaa villisikojen metsästämiseen käyttämällä metsästyslain 33 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia yöammuntaa varten tarkoitettujen

tähtäslaitteita.

Edellä esitettyyn selvitykseen perustuen voidaan todeta, että päätöskohdan mukaisella alueella on Suomen mittakaavassa vankka villisikakanta.

Hakija on hakenut poikkeuslupaa villisikojen aiheuttamien vahinkojen ja Afrikkalaisen sikaruton (ASF) riskin perusteella.

Villisikojen viljelyksille aiheuttamista vahingoista hakija ei ole esittänyt tapauskohtaisia tietoja, vaan vahinkoja on perusteltu varsin yleisellä tasolla. Yksityiskohtaisten tietojen puuttuessa Suomen riistakeskus ei ole näin ollen pitänyt villisikojen aiheuttamia vahinkoja ratkaisevana päätöksen perusteena.

Hakija on perustellut hakemusta myös Afrikkalaisen sikaruton tautiriskillä. Suomen riistakeskuksen Ruokavirastolta pyytämässä lausunnossa todetaan, että luonnonvaraisten villisikojen populaatio tulisi pitää mahdollisimman alhaisena afrikkalaisen sikaruton maahantulon ehkäisemiseksi ja jotta mahdollisessa tartuntatilanteessa tartunnan leviäminen voitaisiin ehkä estää maan sisällä. Ruokavirasto pitää tarpeellisenä sallia yötähtäinlaitteiden ja kiikarien käyttö villisikojen metsästyksessä ja aivan erityisesti kannan tiheimmällä esiintymisalueella Kaakkois-Suomessa.

Koska tämän hetkisestä maailmanlaajuisesta poliittisesta tilanteesta johtuen ei ole käytettävissä ajantasaista tietoa Venäjän ASF-tilanteesta, on Suomen riistakeskus päättänyt myöntää tämän poikkeuslupan eläintautien ehkäisemiseksi ASF-riskin perusteella.

Saatujen käyttökokemusten myötä metsästyslain 33 §:n 1 momentin 4 kohdan yöammuntaa varten tarkoitettujen tähtäslaitteiden käyttö on osoittautunut toimivaksi menetelmäksi. Yöammuntaa varten tarkoitetuilla tähtäslaitteilla pystytään metsästämään pimeässä tilanteessa, jossa muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Tähtäslaitteet mahdollistavat myös eläinten paremman tunnistamisen ja edistävät toiminnan vastuullisuutta ja turvallisuutta.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella voidaan arvioida toimenpiteiden vähentävän villisikojen aiheuttamaa ASF-riskiä hakemusalueella. Edellä mainituilla perusteilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset. Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdassa ilmenevän päätöksen ehdot -kohdassa ilmenevin ehdoin, koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole.

Päätöksen täytäntöönpano

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin mukaan yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Suomen riistakeskus katsoo, että tämä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön lainvoimaa vailla olevana eläintautien (ASF) ehkäisemiseksi.

Edellä olevan perusteella tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan

panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.
Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:

metsästyslain (615/1993) 33 §:n 1 momentti, 41 §:n 3 ja 4 momentti, 41c §:n 1 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentti ja 31 §:n 1 momentti, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti ja 7 §:n 2 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, Maa- ja metsätalousministeriön asetus Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2022 ja 2023 (902/2021) 1 §, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 1 momentti ja 3 momentin 1 ja 2 kohta.

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Jouni Tolvanen 0294312222 jouni.tolvanen@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Sauli Härkönen
julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jouni Tolvanen
riistasuunnittelija

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:
ETELÄ-SAIMAAN RIISTANHOITOYHDISTYS
ANJALAN RIISTANHOITOYHDISTYS
ELIMÄEN RIISTANHOITOYHDISTYS
IITIN RIISTANHOITOYHDISTYS
JAALAN-KUUSANKOSKEN RIISTANHOITOYHDISTYS
JOUTSENON RIISTANHOITOYHDISTYS

LEMIN-TAIPALSAAREN RIISTANHOITOYHDISTYS
LUUMÄEN RIISTANHOITOYHDISTYS
MIEHIKKÄLÄN RIISTANHOITOYHDISTYS
PARIKKALAN RIISTANHOITOYHDISTYS
PYHTÄÄN RIISTANHOITOYHDISTYS
RAUTJÄRVEN RIISTANHOITOYHDISTYS
RUOKOLAHDEN-IMATRAN RIISTANHOITOYHDISTYS
SAVITAIPALEEN-SUOMENNIEMEN RIISTANHOITOYHDISTYS
SIPPOLAN RIISTANHOITOYHDISTYS
VALKEALAN-KOUVOLAN RIISTANHOITOYHDISTYS
VEHKALAHDEN-HAMINAN RIISTANHOITOYHDISTYS
VIROLAHDEN RIISTANHOITOYHDISTYS
YLÄMAAN RIISTANHOITOYHDISTYS
KAAKKOIS-SUOMEN POLIISILAITOS
KAAKKOIS-SUOMEN RAJAVARTIOSTO
KYMIN-KARHULAN RIISTANHOITOYHDISTYS
KYMENLAAKSON LUONNONSUOJELUPIIRI RY
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO ETELÄ-KARJALA

MAKSU

Käsittelymaksu 70.00 EUR

LIITTEET

LIITE 1: Poikkeuslupa-alue, Suomen Metsästäjäliiton Kymen piiri ry
LIITE 2: Poikkeusluvasta poistettu alue, Ylämaa
LIITE 3: Poikkeusluvasta poistettu alue, Virolahti
LIITE 4: Alue, jolla lupa on voimassa ajalla 14.12.2022-31.7.2023
LIITE 5: Alue, jolla lupa on voimassa 11.10.2022-31.7.2023

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, lähetin tai asiamiehen välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaamoon, tai sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän viraston aukioloajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, Minna Canthin katu 64, Kuopio
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2022 ja 2023 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (903/2021) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.